

สายพันธุ์มะละกอ

ตั้งแต่ไหนแต่ไรมาแล้ว หากพูดถึงมะละกอ คนไทยจะคุ้นเคยกับ คำว่า “มะละกอแขกดำ” กันดี มะละกอแขกดำ มีจุดเริ่มต้นที่อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี จากนั้นก็กระจายไปยังภูมิภาคต่างๆ มะละกอเป็นพืชที่กลายพันธุ์ง่าย เมื่อนำไปปลูกถิ่นอื่นนานๆ ลักษณะก็จะเปลี่ยนไป เมื่อพบสิ่งที่ดี ผู้ปลูกก็จะเก็บสิ่งนั้นไว้

มะละกอแขกดำศรีสะเกษ

สถานีวิจัยพืชสวนท่าพระ จังหวัดขอนแก่น นำมะละกอแขกดำไปปรับปรุงพันธุ์ ได้ชื่อว่า “แขกดำท่าพระ” ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ นำแขกดำไปปรับปรุงพันธุ์ ได้ชื่อว่า “แขกดำศรีสะเกษ” เกษตรกรที่จังหวัดจันทบุรี ปลูกมะละกอแขกดำกันมาก จนเกิดการกลายพันธุ์ รู้จักกันดีในนาม “แขกดำหนองแวน”

คุณปรุง ป้อมเกิด เกษตรกรที่อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ปลูกมะละกอมานาน เขาเก็บรักษาสายพันธุ์ไว้ จนเรียกได้ว่า “แขกดำนายปรุง”

มะละกอแขกดำ-ดำเนิน

แขกดำสายพันธุ์ต่างๆ ที่มีอยู่ ไม่ได้ตั้งขึ้นเพื่อหวังดัง หรือหวังเป็นการค้า แต่พบลักษณะที่แปลกและแตกต่างอย่างชัดเจน อาจจะเป็นรูปร่าง รวมทั้งคุณสมบัติภายใน อย่างสี รสชาติ ความต้านทานโรค ผลผลิตต่อต้น พยายามถามหาที่มาของชื่อมะละกอ ...ทำไม จึงชื่อ แขกดำ

รองศาสตราจารย์วิจิตร วังใน อดีตอาจารย์ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บอกว่า ท่านพยายามเสาะหาที่มาของชื่อ แต่ยังไม่ทราบ เข้าใจว่า น่าจะเป็นผิวผลที่ยังดิบ มีสีเขียวเข้มออกดำ คนไทยเรียกคนที่ผิวดำมากๆ ว่า เขียว อย่างทางอีสาน ดำมากๆ เรียก “อีเขียว” หรือ “เจนทเขียว”

มะละกอแขกดำท่าพระ

อาจารย์ไพโรจน์ ผลประสิทธิ์ อดีตผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านพืชสวน กรมวิชาการเกษตร วัย 78 ปี บอกว่า ไม่ทราบว่าแขกดำมีที่มาจากไหน “บ้านเราก็เป็นอย่างนี้แหละ ไม่มีการบันทึก หากสืบค้นได้จะเป็นประโยชน์อย่างมาก หลังๆ ผมไม่ค่อยได้เขียนหนังสือแล้ว ความจำไม่ดี” อาจารย์ไพโรจน์ กล่าวที่มาของ คำว่า แขกดำ ยังเป็นปริศนาอยู่มะละกอที่ปลูกมากในบ้านเรา มีบรรพบุรุษนามว่า “แขกดำ” สายพันธุ์มะละกอเข้ามาใหม่จากต่างแดน และนิยมปลูกกันก็มี ฮอลแลนด์ สายพันธุ์นี้มีชื่ออื่นๆ อีก แต่สังเกตง่าย ตรงปลายผลจะทู่ๆ มะละกอโกโก้ในแง่ของงานพัฒนาสายพันธุ์มะละกอในบ้านเรา มีความก้าวหน้าไม่น้อย แต่ก็มีการพัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่ง ทั้งภาคราชการและเอกชน

สายพันธุ์มะละกอที่นำมาเสนอต่อไปนี้ ถือเป็นพืชพรรณที่มีคุณค่า ถึงแม้บางสายพันธุ์มีปลูกอยู่ไม่มากนัก

พันธุ์แขกดำ

มีลักษณะทรงพุ่มเตี้ย แข็งแรง ความสูงประมาณ 2-4 เมตร ก้านใบสีเขียวอ่อน ลักษณะสั้นและแข็งแรง ก้านใบตั้งตรง ยาวประมาณ 60-80 เซนติเมตร ใบหนากว่าพันธุ์อื่นๆ มีเส้นใบ 9-11 แฉก มีการออกดอกติดผลเร็ว ผลมีขนาดปานกลาง ส่วนหัวและปลายผลมีขนาดเท่ากัน ผลยาวประมาณ 25-35 เซนติเมตร ผลในขณะที่ยังดิบเปลือกมีสีเขียวเข้ม เปลือกหนา เนื้อหนาประมาณ 2.5-3 เซนติเมตร ผลสุกมีสีส้มอมแดง เนื้อสีแดงเข้ม ช่องว่างภายในผลแคบ มีเปอร์เซ็นต์ความหวาน ประมาณ 9-13 องศาบริกซ์ น้ำหนักผลประมาณ 0.60-1.70 กิโลกรัม เหมาะสำหรับบริโภคสุกและดิบ ความหวาน 13.25 องศาบริกซ์

มะละกอแขกดำศรีสะเกษ

เป็นมะละกอที่ให้ผลผลิตตกและติดผลไว ถ้ามีการบำรุงรักษาที่ดีพอประมาณจะให้ผลผลิตเฉลี่ยต่อต้นประมาณ 50 กิโลกรัม ต่อปี และให้ผลผลิตสูงกว่ามะละกอแขกดำที่มีปลูกอยู่ทั่วไป นอกจากนี้ ยังพบว่ามะละกอแขกดำศรีสะเกษมีความบริสุทธิ์ของสายพันธุ์สูงกว่า

มะละกอแขวนวล

จะเริ่มออกดอกเฉลี่ย 130 วัน หลังจากลงหลุมปลูก เมื่อมะละกอเริ่มติดผลแรก ต้นจะมีความสูงประมาณ 1.50 เมตร และเก็บเกี่ยวผลดิบเมื่อผลมีอายุประมาณ 3-4 เดือน หลังจากดอกบานและเก็บเกี่ยวผลสุกเมื่อผลมีอายุได้ 5-6 เดือน น้ำหนักผลเฉลี่ย 1.28 กิโลกรัม เมื่อผ่าดูลักษณะภายในผลสุกจะมีเนื้อสีแดงอมส้ม ความหนาของเนื้อ 2.5 เซนติเมตร มีความหวานเฉลี่ย 10-13 เปอร์เซ็นต์บริกซ์ คุณสมบัติพิเศษอีกประการหนึ่งของมะละกอแขวนดำศรีสะเกษคือสามารถนำมาบริโภคได้ทั้งดิบและสุก นอกจากนั้น ยังปลูกเพื่อส่งขายโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปเป็นผลไม้กระป๋องรวม ตลาดยุโรปมีความต้องการมากในขณะนี้

พันธุ์ท่าพระ 1, 2 และ 3

สถานีวิจัยพืชสวนขอนแก่น ตำบลท่าพระ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เป็นผู้ผสมขึ้น เป็นลูกผสมระหว่างมะละกอพันธุ์แขกดำ กับพันธุ์ฟอริตา โทเลอแรนต์ เป็นพันธุ์ต้านทานโรคใบด่างให้ผลผลิตดีมะละกอพันธุ์แขกดำท่าพระ มีลักษณะดีเด่นคือมีลักษณะประจำพันธุ์ และมีความทนทานต่อโรคจุดวงแหวนมะละกอดี ให้ผลเร็ว โดยมีอายุถึงวันดอกแรกบาน เฉลี่ย 85 วัน อายุถึงวันติดผลแรก 92 วัน และเริ่มเก็บเกี่ยวผลสุกได้ภายใน 6-7 เดือน หลังปลูก ต้นเตี้ย สูงเฉลี่ย 1.3 เมตร ผลมีน้ำหนักเฉลี่ย 1.5 กิโลกรัม รูปทรงผลกะเทยยาวตรงเฉลี่ย 28.4 เซนติเมตร เนื้อหนา 2.7 เซนติเมตร ผลดิบกรอบ ผลสุกมีสีเหลืองอมส้ม ความหวานเฉลี่ย 11.2 เปอร์เซ็นต์บริกซ์ เมล็ดแห้ง 1 กิโลกรัม จะมีเมล็ด จำนวน 40,000-50,000 เมล็ดสีเนื้อ-เมื่อสุกรสชาติและขนาดเมล็ดแตกต่างกัน ดังนี้

สายพันธุ์ท่าพระ 1 เนื้อสีเหลืองส้ม หรือแดง รสชาติหวานหอม เมล็ดค่อนข้างเล็ก

สายพันธุ์ท่าพระ 2 เนื้อสีเหลือง รสชาติหวานหอม เมล็ดอ้วนป้อมโตกว่าสายพันธุ์ท่าพระ 1 และท่าพระ 3

สายพันธุ์ท่าพระ 3 เนื้อสีแดงอมส้ม รสชาติหวานหอมกว่าท่าพระ 1 และ 2 เมล็ดโตกว่าสายพันธุ์ท่าพระ 1 และค่อนข้างเรียวยาว

ผลมะละกอครึ่ง

แขกดำดำเนิน

อายุเมื่อดอกแรกบาน 149 วัน ความสูงเมื่อออกดอก 120 เซนติเมตร ใบสีเขียวเข้ม ดอกตัวผู้มาก ดอกกะเทยน้อย ผลสีเขียวเข้ม รูปร่างยาว โคนเล็ก ตรงกลางค่อนไปทางปลายใหญ่ เนื้อในสีแดงส้ม น้ำหนักของผลเฉลี่ย 0.96 กิโลกรัม ผลผลิตต่อต้น 11.43 กิโลกรัม เนื้อหนา

แขกหลอด

เป็นมะละกอพันธุ์ต้นเดี่ยว ติดผลดก ผลทรงกระบอกขนาดเล็กยาว ส่วนหัวคอดเรียวเข้าหาขั้ว ปลายเรียวแหลมปลายอาจจะมีเล็กน้อย เนื้อหนาแน่น เมล็ดน้อย 1 ผล อาจจะมีเมล็ด 15-20 เมล็ด มีช่องว่างกลางผลเล็กน้อยคล้ายหลอด สีเนื้อแดงเข้ม รสชาติเหมือนแขกดำ สายพันธุ์ดั้งเดิมมาจาก อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา เหมาะสำหรับใช้รับประทานผลสุก

มะละกอครึ่งเหมาะกับการทำส้มตำ

พันธุ์ปากช่อง 1

เป็นพันธุ์ที่มีผลขนาดเล็กตรงตามความต้องการของตลาดยุโรป มีเปอร์เซ็นต์ความหวาน ประมาณ 12-14 องศาบริกซ์ น้ำหนักผล 350 กรัม พันธุ์นี้ลักษณะใบมี 7 แฉกใหญ่ ใบกว้าง 50-80 เซนติเมตร ยาว 45-50

เซนติเมตร ก้านใบสีเขียวปนม่วงยาว 70-75 เซนติเมตร ระยะเวลาปลูก ประมาณ 8 เดือน ก็จะเริ่มเก็บเกี่ยว
ผลได้ ให้ผลผลิต 30-35 กิโลกรัม ต่อต้น ในระยะ 18 เดือน และค่อนข้างทนต่อโรคใบด่าง (Ring Spot Virus)

พันธุ์โกโก้

เป็นมะละกอพันธุ์เตี้ย ลำต้นแข็งแรง ลำต้นอ่อนมีสีม่วงอยู่ประปราย แต่เมื่อโตแล้วจุดประอาจหายไป
หรือยังอยู่ ก้านใบยาวมีสีน้ำตาล สีม่วงเข้ม หรือสีเขียวอ่อน การออกดอกและติดผลค่อนข้างเร็ว พันธุ์นี้มีดอก
ตัวผู้มาก (ประมาณ 80%) และมีดอกสมบูรณ์เพศและดอกเพศเมียน้อย (ประมาณ 20%) ผลขนาดปานกลาง
ผลมีส่วนหัวเล็กและเรียวยาวไปสู่อ่างท้ายซึ่งใหญ่ (บริเวณปลายผลโปร่งออก) ผิวผลเกลี้ยงเป็นมัน เนื้อแน่น แข็ง
หนา และกรอบ ผลมีช่องว่างระหว่างพูชัดเจน เมื่อผลสุกเนื้อมีสีแดงอมชมพู มีรสชาติหวาน เมล็ดมีขนาดใหญ่
สีเทาถึงเหลือง เริ่มให้ผลผลิตเมื่ออายุประมาณ 8-9 เดือน ความหวานประมาณ 12 องศาบริกซ์

มะละกอฮอลแลนด์

พันธุ์แขกนวล

เป็นพันธุ์ที่กลายพันธุ์มาจากพันธุ์แขกดำ มีการปลูกที่แถบอำเภอคำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี เป็น
พันธุ์ที่นิยมปลูกเพื่อส่งโรงงานแปรรูป ลักษณะเตี้ย ใบสีเขียวเข้ม ผลมีขนาดปานกลาง มีลักษณะกลมยาว
น้ำหนักประมาณ 1 กิโลกรัม ต่อผล เมื่อผลสุกเนื้อมีสีเหลืองเข้ม รสหวาน เเปอร์เซ็นต์น้ำตาลประมาณ 13.44
องศาบริกซ์ เมล็ดมีขนาดใหญ่สีดำ

พันธุ์สายน้ำผึ้ง

เป็นมะละกอพันธุ์เตี้ย ก้านใบเขียวปนขาว ก้านใบยาวกว่าพันธุ์แขกดำ แต่แข็งแรงน้อยกว่า ในระยะ
ออกดอกก้านใบมีสีเขียวอ่อนหรือเขียวปนขาว ก้านใบล่างมีลักษณะเอนลงสู่พื้น ใบมีขนาดกว้างแต่บาง ที่ลำต้น
มีลักษณะข้อยาว ผลมีส่วนหัวเรียวยาวไปสู่อ่างท้ายที่ใหญ่ ส่วนหัวและปลายผลมีลักษณะแหลม มีความยาว
ประมาณ 29 เซนติเมตร แต่อาจถึง 50 เซนติเมตร ผลมีร่องระหว่างพูเป็นเหลี่ยมชัดเจน เปลือกผลมีสีเขียว
เนื้อหนาประมาณ 2-2.5 เซนติเมตร เมื่อสุกเนื้อมีสีส้ม รสชาติหวาน มีเมล็ดประมาณ 350 เมล็ด ต่อผล เหมาะ
สำหรับบริโภคสุกมะละกอฟลอริดา โทเลอแรนต์

พันธุ์จำปาตะ

มีลำต้นขนาดใหญ่ แข็งแรง ใบและก้านมีสีเขียวอ่อน การออกดอกและติดผล ค่อนข้างช้ากว่าพันธุ์โกโก้และแขกดำ ผลมีขนาดใหญ่ ลักษณะยาว ผลดิบมีสีเขียวอ่อน เมื่อผลสุก เนื้อมีสีเหลือง เนื้อค่อนข้างบางกว่าพันธุ์อื่นๆ ลักษณะเนื้อไม่แน่น

พันธุ์โซโล (Sunrise Solo)

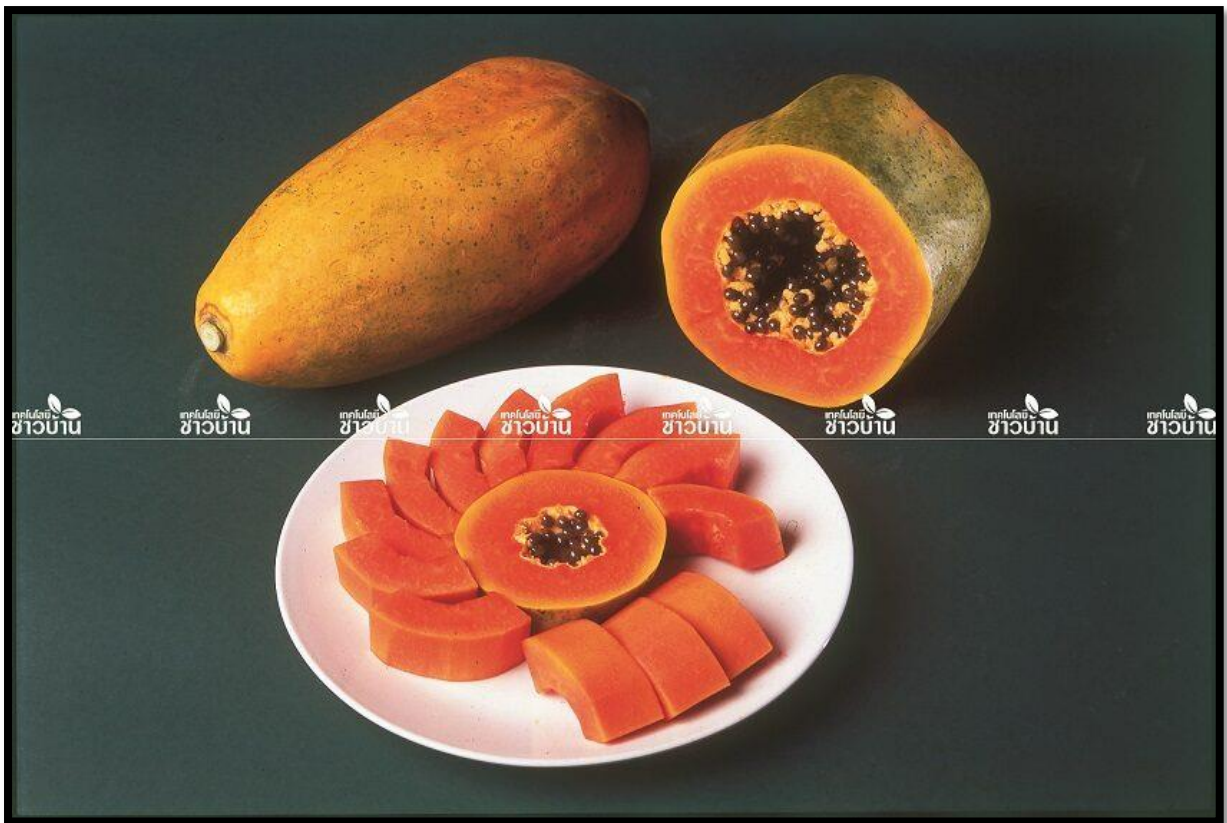
เป็นมะละกอพันธุ์ที่นิยมปลูกมากในต่างประเทศ โดยเฉพาะที่มลรัฐฮาวาย ให้ผลผลิตเมื่ออายุ 12-14 เดือน ผลแรกอยู่สูงจากพื้นดิน ประมาณ 1-1.5 เมตร ผลเกิดจากดอกสมบูรณ์เพศ รูปร่างคล้ายพันธุ์โกโก้แต่ค่อนข้างกลมกว่าขนาดผลยาวประมาณ 15 เซนติเมตร และเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 10 เซนติเมตร น้ำหนักประมาณ ผลละ 450 กรัม เนื้อมีรสชาติหวาน

แปลงมะละกอเรดเลดี้

มะละกอพันธุ์ครึ่ง พันธุ์ยักษ์ ยาว 60 เซนติเมตร

มะละกอพันธุ์ครั้งนี้ เมื่ออายุ 1-3 เดือน จะมีสีแดง อมม่วงอ่อน ตามก้านใบ และเป็นจุดๆ ตามลำต้นสีเหมือน ครั่งดิบ ชาวบ้านจึงเรียกกันว่า มะละกอพันธุ์ครั่ง และเมื่ออายุ 5 เดือน สีที่ก้านและจุดตามลำต้นจะหายไปจุด ที่น่าสนใจ ของมะละกอพันธุ์ครั้งนี้ เมื่อติดผล แต่ละช่อจะมี 1-5 ผล มีความยาวเฉลี่ย 47 เซนติเมตร บางผล ยาวถึง 60 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางเฉลี่ย 9 เซนติเมตร น้ำหนักผลเฉลี่ย 1.9 กิโลกรัม แต่ยืนยัน ไม่ใช่ มะละกอตกแต่งพันธุ์กรรม หรือ มะละกอจีเอ็มโอ ปลอดภัยแน่ๆ จุดเด่นอีกอย่างคือ แม้จะปลิดจากต้นแล้วทิ้ง ไว้เป็นสัปดาห์ก็ยังคงความกรอบอยู่ โดยผลดิบ เนื้อจะมีสีขาวขุ่น กรอบ มีรสหวานเล็กน้อย เหมาะสำหรับทำ ส้มตำมะละกอพันธุ์ครั้งนี้ 1 ต้น ติดผลเฉลี่ย 38 ผล หากให้น้ำ ให้อายุ เพียงพอตลอดปี จะออกดอก ออกผล ต่อเนื่องตลอดทั้งปี ด้านราคาซื้อขายอยู่ที่ กิโลกรัมละ 5 บาท

ผลผ่าเรดเลดี้

ผู้สนใจสามารถขอข้อมูลเพิ่มเติม หรือติดต่อซื้อกล้าพันธุ์ ได้ที่ ศูนย์พันธุ์พืชเพาะเลี้ยงจังหวัด มหาสารคาม โทร. 043-782-112-4

มะละกอฮอลแลนด์ ชื่ออื่น เรดมาลาตอ ปลักไม้ลาย และเซกาภิ

ลำต้นใหญ่สีเขียว ใบมี 11 แฉกใหญ่ กลางใบมีกระโดงใบ 1 ใบ ก้านใบมีสีเขียวตั้งขึ้น ดอกออกเป็นช่อ ติดผลดก รูปทรงกระบอกคล้ายลูกฟักอ่อน อายุเก็บเกี่ยว 8 เดือน น้ำหนักผลประมาณ 800-2,000 กรัม ต่อผล

เนื้อสีแดงอมส้ม ไม่และ เนื้อหนา 2.5-3.0 เซนติเมตร ความหวานวัดได้ 11-13 องศาบริกซ์ ผลผลิตต่อต้น 60-80 กิโลกรัมจุดเด่นที่มองออกง่ายมาก ว่าผลมะละกอฮอลแลนด์เป็นอย่างไรมัน ที่ปลายผลจะป้านคล้ายผลฟักอ่อน ให้ผลด

พลอริต้า โทเลอแรนต์

มะละกอพันธุ์พลอริต้า โทเลอแรนต์ ได้มาจากการคัดเลือกของ **Dr. R. Conover** แห่งมหาวิทยาลัยพลอริต้า ระหว่างปี ค.ศ.1979-1980 มะละกอพันธุ์นี้ เป็นพันธุ์ที่มีดอกเพศผู้และดอกเพศเมียอยู่คนละต้น (Dioecious) ลำต้นแข็งแรง ต้นเตี้ย ให้ผลดก ผลเล็ก มีลักษณะกลม น้ำหนัก 400-700 กรัม ผลดิบเนื้อกรอบ เมื่อสุกเนื้อสีเหลืองแกมส้ม เนื้อแน่น มีกลิ่นหอม ผลแรกสุกภายใน 5-6 เดือน หลังย้ายต้นกล้าปลูก ลักษณะเด่นคือ มีความต้านทานต่อโรคจุดวงแหวนมะละกอดี โดยต้นที่เป็นโรคจะยังคงเจริญเติบโตอย่างสม่ำเสมอ ใบแสดงอาการเหลืองต่างเล็กน้อย ผิวของผลปราศจากจุด หรือมีจุดวงแหวนเล็กน้อย ผลไม่บิดเบี้ยวจนเสียรูปร่าง อย่างไรก็ตาม เนื่องจากผลมีลักษณะกลม จึงไม่เป็นที่ยอมรับของเกษตรกรไทย ซึ่งปกติจะบริโภคมะละกอดิบ (ส้มตำ) เพราะจับและสับเส้นได้ลำบาก มะละกอสีเหลือง

พันธุ์ชันไรซ์

เป็นมะละกอผลเล็กกะทัดรัด น้ำหนักเฉลี่ย 400-500 กรัม เนื้อสีแดงเข้ม รสชาติอร่อย มีกลิ่นหอม ความหวานสูง ปัจจุบันมีเกษตรกรปลูกอยู่ในหลายจังหวัด แต่ที่ทำเป็นอุตสาหกรรม คือ บริษัท ไทสง ผลไม้จำกัด ปลูกอยู่ที่อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ผลผลิตที่ได้ส่งไปฮ่องกงและไต้หวัน

ชันเซีท

ดอกบานเมื่ออายุ 140 วัน ความสูงเมื่อออกดอก 128 เซนติเมตร ก้านใบสั้นสีเขียวอ่อน มีดอกตัวผู้ย่อย ดอกกะเทยมาก ลักษณะผลกลมรีรูปไข่ เนื้อสีส้มแดง ผลขนาดเล็ก น้ำหนักเฉลี่ย 0.26 กิโลกรัม เนื้อในค่อนข้างกลวง รสชาติหวาน วัดความหวานได้ 16 องศาบริกซ์

เรดเลดี้

เป็นมะละกอที่ให้ผลผลิตเร็ว ลำต้นสูง 80 เซนติเมตร ก็ให้ผลผลิตแล้ว ติดผลเฉลี่ย 30 ผล ต่อต้น ต่อปี น้ำหนักผลเฉลี่ย 1.5-2 กิโลกรัม ผลสุกมีรสหวาน วัดได้ 13 องศาบริกซ์ เนื้อแข็ง ทนทานต่อการขนส่ง จุดเด่นอยู่ที่เนื้อของผลสีสวย แดงออกชมพู จัดว่าเป็นมะละกอที่จำหน่ายได้ราคาดี

โนนยู เบอร์ 1

เป็นมะละกอที่เหมาะสมสำหรับทำส้มตำ ต้านทานโรคไวรัสได้ดี ลำต้นอวบหนา แข็งแรง ไม่ล้มง่าย หลังปลูกให้ผลผลิตเร็ว และดก ทรงผลยาว มีขนาดใหญ่ น้ำหนัก 1.6-3 กิโลกรัม ต่อผล เมื่อสุกผลสีเหลือง รสชาติหวานหอม เหมาะสำหรับทำฟรุตสลัด ค็อกเทล หรือแปรรูป ผลดิบเนื้อกรอบ เหมาะต่อการทำส้มตำ

ที่มา https://www.technologychaoban.com/agricultural-technology/article_157234